Vanhusneuvoston toimintasuunnitelma vuodelle 2027

Toiminnan tarkoitus

Vanhusneuvosto on lakisääteinen vaikuttamistoimielin, jonka toimintaa ohjaa toimintasääntö. Keskeisenä tehtävänä on seurata hyvinvointialueen vanhusväestön elämänolosuhteiden ja heille tuotettavien palveluiden kehitystä. Toimintasäännössä luetellaan seuraavat yksityiskohtaisemmat tehtävät:

1. toimia tiiviissä yhteistyössä alueensa kuntien vanhusneuvostojen kanssa sekä hyvinvointialueen muiden vaikuttamistoimielinten kanssa;

2. tehdä aloitteita, esityksiä ja kannanottoja aluehallitukselle ja lautakunnille;

3. tiedottaa aktiivisesti käsittelemistään asioista hyvinvointialueen viestinnän kautta;

4. tehdä oma toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä toimintakertomus;

5. kannustaa hyvinvointialuetta vahvistamaan ikääntyneiden henkilöiden osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia;

6. toimia hyvinvointialueella kohderyhmän asiantuntijana ja valmistella siltä saamiaan toimeksiantoja;

7. seurata vanhuspalvelulain toteuttamistoimia erityisesti kohderyhmän näkökulmasta ja tarvittaessa ottaa kantaa asioihin ja muutenkin huomioida ne toiminnan suunnittelussa;

8. osallistua oikeuksien valvontaa edistäviin koulutuksiin ja tilaisuuksiin.

Painopisteet

Vanhusneuvoston tavoitteena toimintavuonna 2027 on vahvistaa ikäihmisten ääntä, parantaa neuvoston näkyvyyttä ja varmistaa, että ikääntyvän väestön tarpeet otetaan huomioon päätöksenteossa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Toimintaamme ohjaa kolme keskeistä painopistettä:

1. Vanhusneuvoston osallistaminen jo muutosten suunnitteluvaiheessa. Vanhusneuvosto tekee tiivistä yhteistyötä viranhaltijoiden ja keskeisten päättäjien kanssa, jotta ollaan kaiken aikaa tietoisia missä mennään, ja myös toisinpäin, heille tulee tieto siitä, mitä kentältä kuuluu.
2. Vanhusneuvoston tekeminen tunnetuksi koko maakunnassa.
   Laajennetaan viestintää kunnissa. Tehdään yhteistyötä seurakuntien ja eri eläkeläisjärjestöjen kanssa.
3. Ikäihmisten edunvalvonta ja epäkohtiin puuttuminen.

Toimenpiteet

Vanhusneuvosto kokoontuu vähintään kuusi kertaa toimintavuoden aikana, joista ainakin yksi kerta on yhteiskokous muiden vaikuttamistoimielinten kanssa. Kokouksissa jäsenten lisäksi on tarpeen olla läsnä vanhustyöstä päättävät viranhaltijat, hyvinvointialueen hallituksen ja -valtuuston puheenjohtajat sekä väestönkehityksen ja ikääntyneiden palveluiden lautakunnan puheenjohtaja (sijaistaa voi myös varapuheenjohtaja). Vanhusneuvoston yhteistyö viranhaltijoiden kanssa on tärkeää, koska vain siten olemme tietoisia vanhustyöhön suunnitelluista toimenpiteistä, ja samalla voimme tuoda asioiden käsittelyyn vanhusväestön näkökannan. Tärkeää on myös yhteistyö hallituksen, valtuuston ja vanhusväestön asioita käsittelevän lautakunnan kanssa, jolloin saadaan vanhusneuvoston näkökulma asioihin paremmin laajempaan tietoisuuteen. Lisäksi vuoden 2027 ohjelmaan voisimme ottaa tutustumisen jonkin toisen hyvinvointialueen vanhusneuvoston toimintaan, miten eri alueella neuvoston vaikuttavuus on saatu toimimaan.

Edelleen on epätietoisuutta mikä on hyvinvointialueen vanhusneuvosto, ja mitkä ovat neuvoston tavoitteet. Jokaisen hyvinvointialueen vanhusneuvoston jäsenen on hyvä olla oman paikkakunnan vanhusneuvoston kokouksissa läsnä, ja pyytää puheenjohtajaa lisäämään pykälä esityslistaan, jossa tuodaan esille hyvinvointialueen vanhusneuvoston kokouksessakäytyjä asioita. Kun asia on nostettu esille pykälänä, asian painoarvo korostuu. Jokainen jäsen voisi myös esittäytyä oman paikkakunnan eläkeläisjärjestöille ja seurakunnalle, jotta sitä kautta lisäisimme tietoisuutta, ja saisimme myös arvokasta laaja-alaista tietoa jokaisen kunnan asioista. Tietoisuutta lisäisi myös pieni lehtikirjoitus omassa paikallislehdessä, jossa voisi nostaa esille ikäihmisten asioita ja kertoa kuuluvansa hyvinvointialueen vanhusneuvostoon. Puheenjohtajaa tai varapuheenjohtajia voisi myös osallistaa kuntien vanhusneuvostojen kokouksiin. Jokaisen kunnan edustajalla on hyvin tärkeä tehtävä viedä tietoa hyvinvointialueen vanhusneuvoston toiminnasta oman kunnan keskeisille vanhustyön toimijoille!

Tärkein painopisteemme on kuitenkin ikäihmisten edunvalvonta ja epäkohtiin puuttuminen. Edellisen kappaleen teksti on yhteydessä tiiviisti tämän asian toteutumiseen. Kun kunnassa tiedetään, kuka on kunnan edustaja hyvinvointialueella, voivat ihmiset ottaa yhteyttä edustajaan arjen asioissa, jotta arjessa ilmenevät epäoikeudenmukaisuudet ja palvelupuutteet nousevat nopeasti vanhusneuvoston tietoon. Hyvinvointialueen tehtävänä on seurata aktiivisesti maakunnan ja hyvinvointialueen päätöksentekoa (esim. esityslistoja) ja puuttua viiveettä ratkaisuihin, jotka heikentävät ikäihmisten etuja, taloudellista asemaa tai itsenäistä selviytymistä. Epäkohdissa suora yhteydenotto viranhaltijaan, palautteen/kannanoton/lausunnon tekeminen tai jopa aloitteen tekeminen ovat vaikuttamismahdollisuudet asian käsittelyssä. Jotta kannanotto ei jää epätietoisuuteen, vanhusneuvosto vaatii viranhaltijoilta kirjallisen selvityksen siitä, miten vanhusneuvoston esiin nostamat epäkohdat ja korjausesitykset on huomioitu jatkovalmistelussa.

Talouden & toiminnan riskit

Taloudellisia riskejä toiminnalla ei ole, pidämme toiminnan pienimuotoisena budjetin määräämin varoin. Toiminnan riskinä on se, ettei neuvosto pääse asetettuihin tavoitteisiin. Tavoitteisiin pääseminen edellyttää jokaisen jäsenen aktiivista toimintaa omassa kunnassaan.